

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Addenda Ad Diem V Octobris. In S. Meinulpho Diacono.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A fuisse. Dubitari enim merito nequit, quin S. Maturini corpus in Wastinensi Galliarum pago jam quieverit, dum Usuardus illum sæculo IX ad Kalendas Novembris sic annuntiavit: In pago Vuastinensi, sancti Maturini confessoris; nam alioquin Maturinus non hic, sed Romæ annuntiandus fuisset, si Romæ mortuus, Romæ etiam tunc jacuisset. Si itaque S. Maturinus, ut ejus quoque Acta perhibent, Romæ obierit, in ejusdemque corporis in Galliam translatione partem aliquam habuerit Pipio, non potuit hic id officii serius, quam sæculo IX, præstitisse, atque adeo nec usque ad annum 1506 vivendo pertigisse ullo modo credendus est. Verum quis ex hujus tam recentibus sublestæque fidei Actis translationem illam eidem tuto adscribat?

itaque incerto ille sæculo floruit.

26 Quam ob rem, ne diutius in tenebris palpem, hæc pauca de illius ætate observo. Primo: gesta ejus, in Lectionibus narrata, Maximiani

Galerii aliorumque gentium imperatorum temporibus minime congruunt, minusque a veris abhorrent, si ad Christianorum principum sæcula referantur. Secundo, si idem Sanctus vel paulo ante, vel etiam post Usuardum vixisse diceretur, minus mirandum esset, quod hic martyrologus, qui Maturinum, in eodem, ut volunt, pago natum, ac certe cultum, non prætermisit, de Pipione siluerit; nimirum sive quia hic tunc temporis vel nondum notus esset, vel cultu suo nondum innotuisset. Tertio, cum ejusdem Sancti corpus primum anno Domini MCCCCLXXII elevatum fuisse in Lectionibus Officii legatur, tam seram sacri pignoris elevationem multo minus mirabimur, si ille anno 1506, ut habet Morinus, quam si circa annum Domini tercentimum, ut in iisdem Lectionibus narratur, obiisse diceretur. Hisce ego rationibus inductus, Pipionem nulli certo sæculo potui adscribere.

AUCTORE
C. S.

ADDENDA AD DIEM V OCTOBRIS.

C. B.

IN S. MEINULPHO DIACONO.

Opus, sero ad nos allatum, nonnulla de S. Meinulpho complectitur.

Acta S. Meinulphi diaconi una cum Commentario hisce prævio typis jam erant excusa, cum tandem scriptorum, qui variorum Religiosorum Ordinum res historico-monastico-ecclésiasticas litteris mandarunt, allata ad nos fuit, quam diu expeteramus, Collectio. Opus hoc, cujus tomus ultimus non ante annum 1768 prælo fuit subductus, in tomos sex diversos est distributum. Tertius ex his a pag. 63 priorem Germanie Canonico-Augustinianæ, a R. D. Francisco Petro, Wattenhusano in Suevia canonico Regulari, sæculo præterito collectæ, partem complectitur, in qua cum eo loco, quo de collegio seu monasterio Bodecensi sermo fit, non pauca de hujus fundatore S. Meinulpho occurrant, quæ, si lucubratio ista ad manus nostras citius pervenisset, commemoranda in Commentario, Actis ejusdem Sancti prævio, nobis fuissent, præcipua saltem ex his fuerit hic recensuisse, relictis interim intactis præter alia nonnulla etiam iis, in quibus auctor laudatus perperam a nobis dissidere videtur. Primo itaque is pag. 218 et seq. suppeditat, quæ, cum summam etiam Ferdinandi Furstenbergii, celsissimi ac reverendissimi Paderbornensis episcopi principis, in S. Meinulphum venerationem testentur, iis sane, quæ de hac in Commentario, Sancti hujus Actis præmisso, num. 158 et binis seqq. dicta sunt, merentur adjungi.

hæcque inter, præter insignem in hunc Sanctum venerationis argumentum,

2 Sunt autem hæc: Nostris temporibus insigne quoddam altare beatissimo Sospitatori suo gratius in ipsa Bodecensi ecclesia magnis sumptibus apparari quidem constituit, qui, quamvis immatura morte præventus absolvere haud potuit, potuit tamen mortuus et post fata sua per alios absolvi voluit celsissimus ac reverendissimus princeps ac dominus Ferdinandus de Furstenberg, Dei et Apostolicæ Sedis gratia episcopus Paderbornensis, S. R. I. princeps etc., qui, anno MDCCLV de gravissima corporis infirmitate ex voto restitutus, pretiosissimum quemdam obtulit calicem argenteum, undique deauratum, novam quoque tumbam magnis sumptibus fieri voluit affabre factam et elaboratam, in qua novissime sub annum MDCCLXXXI condigno honore

repositæ fuerunt ejusdem S. Meinulphi reliquiæ. Secundo chartam publicam, qua Bodecensem parthenonem ultima hujus abbatissa Walburgis de Walde in Wilhelmi, Paderbornensis episcopi electi et confirmati, manus anno 1408 resignavit, pag. 220 et seq. recenset. Hanc forte, qui, quæ de resignatione ista in Commentario, Actis S. Meinulphi prævio, num. 105 diximus, evolvent, ad manum habere desiderabunt, lubetque proinde et documentum illud hic transcribere.

5 Sic habet: In nomine Domini. Amen. Universis et singulis, quorum interest, vel quomodolibet interesse poterit, per præsens instrumentum publicum pateat evidenter, quod anno Nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo octavo, Indictione prima, mensis Septembris die prima, hora vespertina vel quasi, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris et domini nostri, domini Gregorii Papæ divina Providentia Papæ XI anno secundo in mei notarii publici subscripti, testiumque infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum præsentia personaliter constituti reverendus in Christo pater et dominus, dominus Wilhelmus electus ecclesiæ Paderbornensis et confirmatus parte ex una, et venerabilis domina Walburgis de Walde abbatissa monasterii Bodecensis Paderbornensis diocesis parte ex altera, habito tractatu inter eos super resignatione abbatiæ prædicti monasterii per ipsam dominam abbatissam ob spem reformationis ejusdem monasterii faciendæ, et super usufructu certæ pensionis, eidem abbatissæ ad vitam suam de bonis præfati monasterii ministrandæ in arbitros seu arbitros, videlicet honorabiles viros dominos Bertholdum Besselim thesaurarium et Witi-kindum Spiegel cantorem ecclesiæ Paderbornensis prædictæ ad hoc per dominum electum supra dictum, strenuos viros Ravenonem de Brenken et Hermannum de Sterzen famulos ad idem per ipsam dominam abbatissam electos sponte et libere concordabant sub hac forma, quod, priusquam arbitri sive arbitros supra dicti super quantitate, forma et modo usus fructus supra dicti concorditer determinarent, hoc partes

publicum etiam, quo Budicense monasterium ultima hujus abbatissa

AUCTORE
C. B.

in manus
Paderbornensis
episcopi
resignavit,

partes supra dictæ absque contradictione inviolabiliter observarent.

4 Si autem super præmissis inter se concordantes non fierent, tunc partes ipsæ pronuntiationi et definitioni honorabilis viri et domini, domini Henrici Westphaler, camerarii ecclesiæ memoratæ, quem ad hoc in arbitrum seu arbitratorem superiorem elegerint, absque omni contradictione starent in præmissis. Promiseruntque partes antedictæ sub modo et forma supradictis arbitrium supradictum per omnia servare sub pœna centum marcarum per partem nolentem, partem servare volenti hujusmodi per pronuntiationem unam medietatem, et dominus de capitulo Paderbornensis ecclesiæ reliquam medietatem solvendas mihi notario publico subscripto vice et nomine omnium et singulorum, quorum interest, vel interesse poterit stipulatione solenni. Quibus peractis, domina Walburgis abbatissa prædictam abbatiam monasterii supradicti cum omnibus et singulis suis juribus et pertinentiis universis tam spiritualibus quam sæcularibus per calamum traditionem in manus domini electi supradicti resignavit; quam quidem resignationem præfatus dominus electus admittens, ratamque et gratam habens tandem supradictam abbatiam cum omnibus juribus et pertinentiis venerabili viro Joanni Wael Priori canonicorum Regularium in Swollis Trajectensis diœcesis ibidem præsentem contulit, ipsumque de eodem per calamum supradicti traditionem investivit.

instrumentum
hic transcri-
ptum,

5 Super quibus omnibus et singulis reverendissimus dominus electus, dominaque Walburgis abbatissa, et dominus Joannes Prior prædicti conjunctim et divisim petierunt sibi unum vel plura publicum seu publica meliori forma, quibus fieri potest, per me notarium publicum subscriptum fieri instrumentum vel instrumenta. Acta fuerunt hæc in domo antiquæ librariæ ecclesiæ Paderbornensis prædictæ, præsentibus honorabilibus viris domino Hildebrando de Oesler, præposito ecclesiæ sanctorum Petri et Andree Paderbornensis, domino Alberto de Hexthauser canonico ecclesiæ Paderbornensis prædictæ, domino Gerardo officiali curiæ Pa-

derbornensis, Hermanno Lippmann presbytero, et strenuo Joanne Wesphaler milite, testibus ad præmissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Joannes Gherdeners Clericus Paderbornensis, publicus imperiali autoritate notarius, quia prædictis compromissis, resignationi et collationi abbatie supradictæ, omnibusque aliis et singulis præmissis, dum sic, ut præmittitur, agerentur et fierent, una cum prænominationis testibus præsens interfui, eaque omnia et singula præmissa sic fieri vidi et audivi, præsens publicum instrumentum mea propria manu scriptum exinde confeci, subscripsi, publicavi et in hanc publicam formam redegei, signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi in fidem et testimonium omnium et singulorum præmissorum vocatus specialiter et rogatus.

6 Tertio integrum, quod de monasterii Bodi-censis ad canonicos Regulares translatione ejusdemque reformatione tractat, Opusculum, in Commentario, Actis S. Meinulphi præmisso, num. 20 et seq. a nobis memoratum, pag. 225 et quinque seqq. recenset; quod hic saltem, ut, si quis forte dictum Opusculum consulere voluerit, invenire id queat, monendum existimari, licet interim, uti in Commentario de S. Meinulpho loco proxime cit. jam indicavi, magni momenti lucubratio haud sit. Quarto idem illud Opusculum in titulo, quem ei præfixit, Gobelino Personæ discrete attribuit, nec illum hac in re falsum esse, pro certo affirmare ausim. Etsi enim, quod unum idemque factum alio modo in Cosmiodromio, quod Opus Gobelini certo est, alio modo in dicto Opusculo referatur, hincque an Gobelinum, an alium hoc habeat auctorem, loco proxime cit. revocarem in dubium, illos tamen, qui Gobelino idem adscriberent, erroris nuspam indubitanter insimulavi. Neque vero merito facere id potuissem; licet enim reipsa lucubratiunculæ istius auctor foret Gobelinus, fieri tamen posset, ut unum idemque factum alio modo in illa, alio modo in Cosmiodromio unus ipse narrarit, quod aliter quam prius in alterutro Opere notasset, rem fuisse peractam, postea compererit.

una cum Opusculo, quod revera forte Gobelino adscribendum.

AD DIEM VI OCTOBRIS.

IN S. BRUNONE CONFESSORE.

Nobiscum
communicavit
prænobilis
toparcha de
Ronshove
publicum

ag. 497 et quinque seqq. Cum jam Commentarii, Actis S. Brunonis prævii, § 2, quo de Sancti hujus nobili genere, patria temporeque natali actum, typis fuisset excusus, Brugis primum, nobili Flandriæ civitate, allatæ ad nos fuerunt litteræ publicæ, anno 1672, die tertia Novembris datæ. Per hæc, in vivis tum adhuc agentem Wilhelmum Ignatium de Hardevust toparcham de Laghe in ditone Burburgana, Ruddersvelde etc. e Brunone de Hardevust, Latine de Duro pugno, qui S. Brunonis pater exstiterit, aut saltem e Brunone de Hardevust civitatis Coloniensis consule, anno 1275 in populi seditione occiso, qui ejusdem Sancti ex fratre Balduino de Hardevust abnepos fuerit, ducere originem, nobilissimus ac amplissimus civitatis ejusdem imperialis senatus testatum facit, nonnullisque, quæ eodem spectant,

adductis, probare etiam videri potest. Istud porro familiæ suæ monumentum humanissime nobis submisit, qui præfati Wilhelmi Ignatii de Hardevust toparchæ de Laghe, Ruddersvelde etc. per aviam paternam pronepos est, prænobilis dominus de Schyncke, toparcha de Ronshove, Henau, Voorde etc. civitatis Brugensis consiliarius syndicus, forique criminalis ibidem Grapharius.

2 Cum ergo si, quod litteris illis adstruitur, veritati consonet, nulla ratione, quin, quod tamen § proxime citato in dubium revocari, et nobilissima Coloniensi Hardefaustorum seu Hardevustorum familia natus sit S. Bruno, dubitandum non appareat, hic modo, ut de re per semetipsum studiosus lector ferre queat judicium, meliusque, quæ post dicam, intelligat, compendio, quid iisdem potissimum continetur, expono, non paucis etiam ipsarummet litterarum verbis transcriptis. Sequentibus initio concipiuntur: Omnibus has visuris,

familiæ suæ monumentum, hic partim describendum,